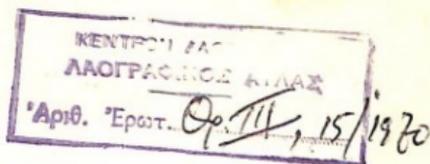

15
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (135)

f
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10 Δεκεμβρίου 1963 / 20 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ήξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Ααδιά.....
(παιλιότερον ὄνομα : Ταϊάμ-κιμπή), Ἐπαρχίας Σουφλίου.,
Νομοῦ Έβρου.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ εξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Σταῦρος
Κυριανούδης.... ἐπάγγελμα Αἰθάλακας.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ααδιά Σουφλίου Έβρου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν εξεταζόμενον τόπον... π. ἐν τ. ε. (5).
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἀρακπατζός.. Ἀνδρέας.....
..... Κάλακος.. Ααδιά.....
ἡλικία.. 65.... γραμματικαὶ γνώσεις.. Δωτικῶν, Δημητικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Ααδιά.....

β) Ααδιά παραίτητος Βασιλέως Κωνσταντίνου Β' Δημοκρατίας
Τόπος Κωνσταντίνου Ααδιά.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ σπορὰν : Καλαϊτζιόμπασι, Γκαλεσάλι, Καρά-
μισία, Καραγάτσα, Πουρνάρια, Σαϊάτσια, Καράλια, Παλιόκωφια, Σπάθες
Διὰ βοσκήν : Γενεά, Ἄλατι, Λούνεβις, Γιακίν, Ἄλατι, Μιτσιάλα, Γιμὸ
Μαφέντες, Καταρνακίσις.
Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστοὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἐπὶ τῶν χωριστῶν.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητες· δ) εἰς μονὰς κλπ. Τὸ ἔθνος.
τῶν Κωμόνων Ἀνθίμων, ἑὶς Τούρκους, καὶ τὸ ὑπόκειτον, εἰς τὸν
κατοίκου τοῦ χωρίου καὶ εἰς τὸν ἱερέα Μονὴν Ααδιάς.
- 3) Ὁ πατήρ διατρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένην ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; Ἡ περιουσία διανεμήθη μετὰ τὸν γάμον ἄλλων τῶν τέκνων
ἢ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς. Τὸ ἴδιον γίνεται καὶ ἑτέροις.

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....

Ἄσχοιοῦνται καί εἰς τήν Γεωργίαν καί εἰς τήν κτηνοτροφίαν.

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... *Ναί* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οικογένειάν των ; Οἱ *τοῦρκοὶ χριστιανικοὶ*

μόνοι ἐργάζοντο μόνοι τους. Εἰς τὰ μοναστηριακά οἱ μοναχοὶ καὶ κάτοικοι τοῦ χωρίου. ὡς ἄτομα ἢ καὶ οἰκογενειακῶς.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Ἐκαλοῦντο μισακάτορες, χρισπρακτεῖδες.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἰς χρῆμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὔτοι ἦσαν *ἄνδρες* μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἄπο τὸ μοναστήρι ἐχρησιμοποιοῦνα ἐποχικῶς ἐργάται ἄνδρες καὶ γυναῖκες ὑπάρχον καὶ μόνιμοὶ. ἡμέθιο. εἰς χρῆμα.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

Οχι .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Οἱ *ἄνδρες ἐπύχαιναν εἰς Ἀνακαλιμὴν θρᾶ :*

Κιν. καὶ αἱ γυναῖκες εἰς τὴν περιχθῆ.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .. *Ναί* .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Ἐπήγαιναν καὶ ὡς βοσκοὶ.....

δ'. 1) Πώς έλιπαινόντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

Ἐλιπαινόντο με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων. τὸ ἴδιον γίνεται καὶ ἄρμερον...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Περιοριζόμενα χημικὰ λιπασμάτων ἔχινε. τὸ 1933-34

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; τὸ σιδηροῦν ἄροτρον χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τοῦ 1910, γεωργικὰ μηχανήματα ἀπὸ τοῦ 1930

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; τὸ μεγαλύτερον ἄροτρον ἐχρησιμοποιεῖται εἰς ἅλα

τὰ κτήματα. τὸ δίφτερο (με δύο ὄνια) ἐχρησιμοποιεῖται

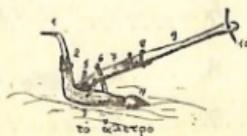
διὰ τὰ χωράφια ποῦ εἶχαν κτήματα (εἰς ἅλα) (βούλια αἰσθητῶν κέρτου)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. Παρατίθεται κωποχημεία.

1. Χερούλια .. 4. Τρακούλι .. 7. ἄξονας .. 10. ....

2. βιούρτι .. 5. ἀγκυλιά .. 8. Γυάγμα ..

3. βανίδι .. 6. τιμόνι .. 9. χυνί ..

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τοῦ 1950.

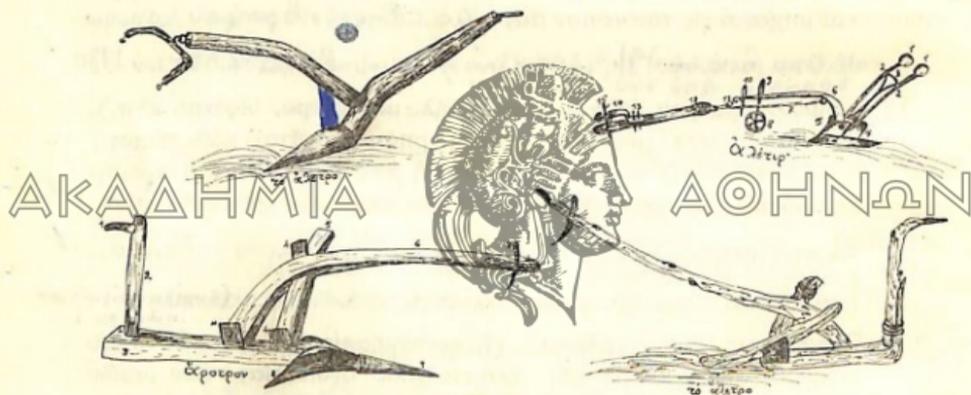
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ 1950 .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ . ἀπό τὴν ἑτήρη. 1950.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Ἐξήντησ. διαν. περιουσιμότη. χερὰ εἰς. πᾶσι. ἑαύτεο. ἀλλ' ἔτι. καί. τὸ. κατασκευάσαν. αἱ ἴδιοι. οἱ. γεωργοί. Σήμερον. δ. ἐν. ὑ. παρθε. ....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *εἶκελὴν μορφήν τοῦ πρώτου σχεδίου*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

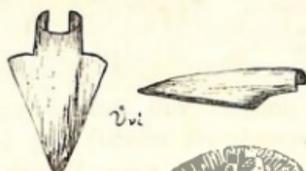
1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

4) Τò ύνί. Τò ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς δια τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ἔργο. μιᾶς μορφῆς δι' ὅλα τὰ χωράγια. Ἐκ τῆς μορφῆς ν. καὶ παρακίψ. σκεδίν. καὶ ἤιο. αἰδηρῶν.....

5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;... εἶχε τὸ σχῆμα

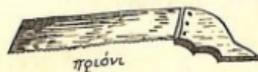
σπάθης μετὰ τὴν σελήνην, ἢ ἄλλο τι.

6) Ἦτο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου, ἢ ἐκ τῶν ἄλλων

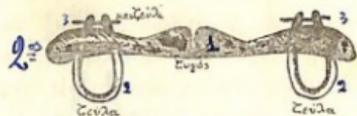
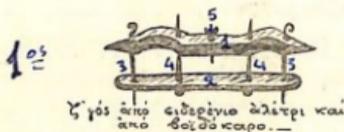

7) Ἔργαλεῖα δια τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

Ἐχρησιμοποιοῦθα τὰ ξυλοφαί, τὰ πριόνι, ἢ ἀρίδα τῶν ξυλοφαί.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος? Ἐχρησιμοποιοῦντο: Βόες, ἡμίονοι καὶ ἵπποι.
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; Αἰεὶ βόες ἢ ἓν καὶ ἵππος.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Ναι.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογράφησατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζευῦλες, πιζεύλια κλπ.). Παλαιότερον Ἐχρησιμοποιοῦντο ἀμφότεροι αἰ. ὡς ἀν. ζυγαί.

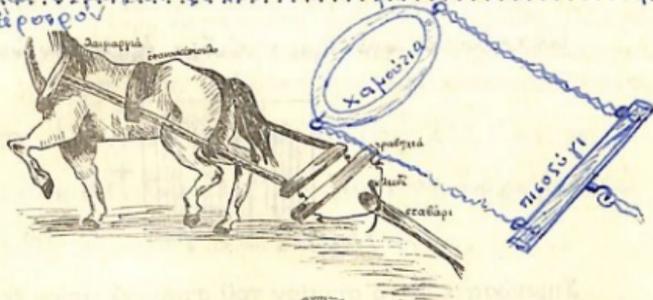
Ἡμίονον μόνο ὁ πρῶτος. Τα ἐξαρτήματα τοῦ ἀνομάσθησαν.
 1. ζυγός. 2. κατωζύγι. 3. ζευῦλος. 4. Μικροζύγιες. 5. Τεταμακτεῖας.

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. Οἱ. ζευῦλες. εἶται. εἰδηφαί ραῦδοι. καὶ ἔχουν τὴν παρακάτω μορφήν. Παλαιότερον αἰ. ζευῦλες. ζευῦλα. ζευῦλα...

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Οκαμάσεκα. Κ. Ε. Π. Τ. Γ. Ε. Σ. Ζαλι. Ἐχου. τὸ. σταφα. κάτω. ἐκὼμα

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; Ἀπὸ τοῦ 1935.
 Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέπιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Εἰς τὸν κρᾶνχλον, τοποθετεῖται ὠριθὸς κέρας. ἔχουσα ἐξωτερικὸν δέγμα καὶ ἐσωτερικὰς ξύλους. Ἀεθρὸς καὶ ἀριστρίαι κέραι κρήμυος. ὅταν προσδένονται ἀλλήλαις εἰς τὰ δὲ ἀκέραια τῶν ὀστέων τοποθετεῖται τριμήχιον. ξύλινον ἀπὸ τῶν μέσων καὶ ὀπίσθου προοδίου γὰρ τὸ ἄροτρον.

ζ. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

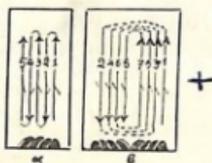
α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας - Παλαιότερον... καὶ σήμερον... ὄργωνε καὶ ὄργωνε ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἀγρῶν.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .. Ἄέν .. γίνεται ὁ ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Μπαίνων τὰ ζῶα ἐπὶ τῶν ξύλων. Προοδίου καὶ ἀριστρία καὶ ἀριστρία. Προοδίου εἰς τὰ ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Μέ. ἄκρα τῶν ὀπίσθων δίνονται εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Εἰς τὰ χωράφια τὰ εὐρυκότερα εἰς πλαχίαι ἀρχίονετο τὸ χωράφι ὅπως εἰς τὸ σχεδίο (β) διὰ τοῦ διψέρου ἀρότρου ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);
- Εἰς τὰ λωρὰ καὶ ἐνήμερον αἰὸλο ἀρχίονετο ὡς εἰς τὸ σχεδίο (β).

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ἰσχύσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριάς, νταμιές, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); ἔχινετο καὶ γίνεται εἰς σπορὰς... (μία ἀροτὴν ἢ... ὅκλιω... δακτύλια... ἀρότρου... 6. μέτρα).....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν; ἢ σπορὰ...
ἔχωρίζετο μὲ αὐλακιά.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; .. Δὲν γίνεται... τίποτα... σπορὰ.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν ἰσχύσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄργανον: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ... Τὰ ὄργωματα... ἐγένετο... καὶ... γίνεται... καθέτως, πλαγίως... καὶ... βαθιά.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . καθίψις. κ.μ. πλάγια. εἰς ἀρχώματα. διὰ. κ.α.α.

ὑπόκ.λ. . β.α.θ.ιά. διὰ. σ.ί.π.ο.ν., σ.ί.κ.α.λ.ι.ν., β.ρ.ύ.μ.η.ν. ὡ.σ.η. καθίψις.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρό τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγένοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἐχίνανθ. κ.μ. χίκανθ. τρία ὀργώματα. 1^{ον}. τὸν Ἀπρίλ. - Μαΐο, 2^{ον}. εἰς ἴσην... 3^{ον}. Ὀκτωβρίου. τὸ 1^{ον}. ὀνομάσσεται ὀρχυμα. τὰ 2^{ον}. δι.β.ό.λι. τὰ 3^{ον}. σ.πο.ρ.ά. ....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

γίνονται τὰ ἴδια. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἀσπάρτου τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. ....

τρία ἔτη. ....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; . τρία. διὰ. κά.θ.ς. εἰ.δ.ος. κα.τὰ. τὰ. ἴ.σ.η.σ. ἀ.π.α.ρ.ό.σ.η.σ.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; . τ.φ.ό. τ.π. 1920

Ἐκρηκτικοποιῶν. τὰ. δ.ι.σά.κι., σ.ή.μ.ε.ρ.α.ν. . χ.ρ.η.σ.ι.μ.ο.ρ.ι.εἰ.α. . κ.ο.ι.ν.ὸ.ν. . δ.ο.κ.ῆ.ρ.α.ν. . (τ.τ.ν.σ.κ.ῆ.ς) . ....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; ..καθαριστικὴ μὲ νῆν

Ξ. Ἰάλη.. (φωτογραφία 5, 2... 5). καὶ.. μὲ.. τῆ...
 Θ. Βουκέντρο.. (φωτογραφία 5, 2... 3).....

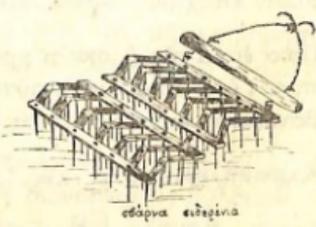
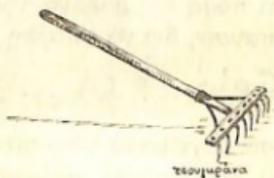
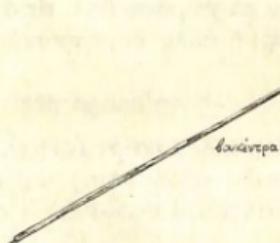
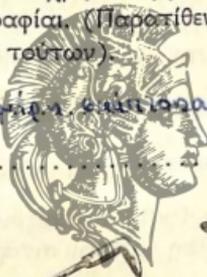
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .... γ. ἰν. ε. καλ. μὲ ξιμὴν κ. θάρνα (φωτο-

γραφία 4). ἢ μὲ κιδιρένια ὡς τὸ παρακάτω σχέδιον. Χρησιμεποῦνται ἐπίσης καὶ ἡ τσουμρένια (φω. 5, 4

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργανθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ζά μὲ ἀρχαῖα καὶ κλασσικὰ μὲ τσαπί

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν). Χρησι-
μοποιήσατε διά ακάψιμον. 1. τσάπα, 2. τσάπι, 3. θκέλι
τ.θ. φρακτά, 4. μπέλι. Διά θκέλιγμα. 5. θκέλιωτήρι
ή τσάπα. και 6. φρακτό... Είς την φωτογραφίαν. 6.
1. Τσάπι 2. κασμάς, 3 τσάπα, 4 θκέλιωτήρι, 5 θκέλιφρακτό, 6 μπέλι

6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα
καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι τοῦ ἐκτελοῦν

Δέν. ἔχου. θουδούς.....
.....

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἶδους. Ἐ.σ. παιδικὰ. τὰ καρόλια, ρεβίθια καὶ ἄλλα κ.α.
διὰ πλάγια... τὰ καρόλια, κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α.
αὐλάκια.....

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α. ... Πρὸ τοῦ 1920. ἐκμ-

λιεργήματα τὰ... σιδονία... σήμερα... κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α. κ.α.
.....

9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερα) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἐξέπρνοντα. εἰς. αὐλάκια. ἢ σήμερα...

πρὸ τοῦ 1920. εἰς... ἐκαλλιεργήθη. γεωμήλων

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

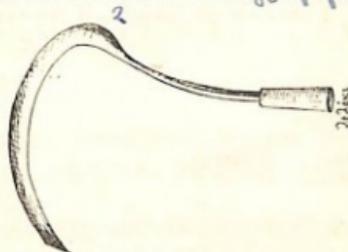
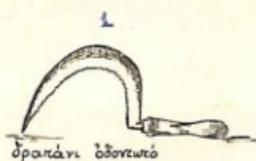
1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Ὁ θερισμὸς τῶν Δημητριακῶν ἐγίνετο με δρεπάνια.

1. χυμικὰ παλιότερον ὡς τὸ ἐκιδιὰ χυμῆμα 3. καὶ 6. ἰ.

μερον με δρεπάνια ὡς τὸ ἐκιδιὰ χυμῆμα 2. ....

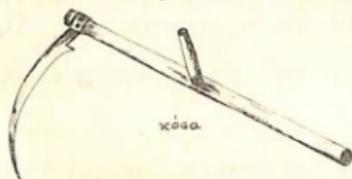
Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρῆσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε ἔπισης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

Ὁ θερισμὸς δρεπάνια καὶ κόψα παραλίδια

μωτοχρυσία 7. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζῶων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). μ.ε. κόσα...

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

3. κ. λ. ο. ὀμαλή ὡς εἰς μωτοχρυσίαν 7. ....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

3. κ. λ. ο. ξύλινος ἐπιρροχμητὸς ο. ἐκιδιὰ χυμῆμα 2. ....

δ. ἐν. ἔχει ἰδιαιτέρα ὄνομα .....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) . Παλαιότερον . τὰ κλισεμεταξόν . οὐ . χύμαρον . . .
 πύμ . οὐ . πάσιαι . εἰ . δερῶ . δὲ . ἑνὸν . τὰ . προμηθῶν . ἀπὸ
 τὸ ἑκκρόριον
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) . . . ἑυδριζέ . τὸν . ρεβιθῶν . . . . .

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. . ἑδριζονο . ἑδριζα . μίχαι . δῖκα . εκα

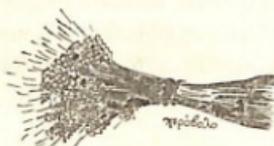
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένου) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). . . . .
 τρεῖς . τὸν . μήρον . ἀπὸ . τὴν . ἰδίαν . ἑνὸν . θερισσημῆς
 μήκωνας εἰς ὕψος 50 ἑκατοστῶν

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; . . . . .
 τὰ ἀποθέτουν . οὐ ἴδιοι . οὐ . θερισταί . . . . .

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .
 οὐ χεριές . τοποθετοῦνται . πολλὰς . μαζί . μὲν .
 πρὸς . τὴν . ἰδίαν . κατεύθυνσιν . διὰ . τὰ . ἑνὸν
 ματινῶν . διστάτῳ . . . . .

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. ....

... Πέτρινα άγκαλιές. ή κοβαλαμίδες. ....

γ. Οί θεριστάι.

1) Ποιοί θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποιοί ήρχοντο ώς έπαγγελματία δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποιον ; .. θερίζων. και ..

ή άνδρες και οί γυναίκες .. πρό. του. 1920. έν.
 ήρχομα. επαγγελματία. θεριστάι. ή ήμερον. έρχο-
 να. ....

2) Πώς ήμείβοντο ούτοι με ήμερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άπακοπήν (ξεκοπήν). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρέμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τās πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπον σας ονοματολογίαν) .. Αμοιβομα. ή. ήμε-
 ρομίσθια. ή. και άπακοπήν. εις χρέμα. μετά.
 μερομίσθι. ή. άνευ φαγητού. άπακόμης. και. εφ. ή.
 μερομίσθια. ....

3) Οί άνδρες ή αι γυναίκες έφερόν τι εις τās χείρας προς προφύ-
 λαξιν, ίδια τής άριστερας, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
 τήν έναρξιν τής εργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος δια νά μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μη πονή ή μέση των) ; ..

έφερον. ξύλινον προενληκτῆρα. και. ονομαζομενα.
 παλαμαρά. Ρωσοχρημιά. 7, 2.
 Κατά τήν έναρξιν του θερισμού. μερομίσθια. έφερον.
 και. ζουν. άρχια. ....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; *Ζυνήθως ἤρχισε. Δευτέρα. Δὲν ἤρχισε. Τρίτη. ἢ Σάββατον. Σήμερον. ἤρχισε. ὅποιον ἡμέραν ἤφειραν...*
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν...*

Τραγ. δ1. 1. Μία βουρραφούδα θέρηται ἕνα κουντό κριθάρι, ...
 ἢ μαλαματένιου Σέρπανου, παλαμαρά ἀσημένια

Τραγ. δ2. 2. Ἄφραε. θάνατι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ καλοκαίρι .....
 ἀνοίχουν τὰ τριαντάφυλλα τὰ μουσκομυριόφινα
 ἔκλειαν παράσταν μετὰ τὰ κριθάρια,
 πάντων τὰ σπέρμα τὸ θέρηται φωνητοὶ βακαβαλοῦσαν .....
 κι ἄρα μὲ τὴν μάστιγος τ' ἄλωνι φοκαλοῦσαν

- 6) Πού τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.) *Δὲν ἀφήνω ἀθήριστον.*
 Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημον. *Κάθε θέρηται ἀπὸ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ ὅσο τὴν ἄλλο ἡμέραν ἔχεται. Δεμάτιας εἰς τὴν ἔκτασι. ὅτι τὸ χωράφι θέρηται καὶ τὴν ἄλλο ἡμέραν ζωὴς θέρηται. Τὸ νεῖμα δεμάτιας καὶ μὲ τὸν εἶδημον ὄρθισ. γιὰ νὰ τὸ μουσάν ὁ ὀρθισ μὲ νὰ δροσίσι τὴν θέρηταις ὄρθισ καὶ δ. φυλάσων ἐκόλοηρα.*

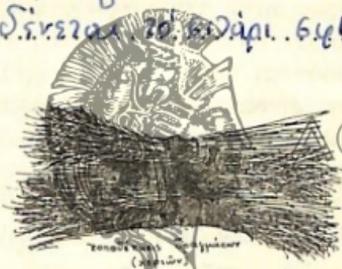
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἄμεσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....
Ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ἀμέσως. ἔκτος. ἔαν τὰ αἰνῆρι ἦτα πρῶτον κλητὸν. ὁπότε ἀπὸ τὴν νὰ ἐστὶν ἡμερῶν καὶ ἔδενετο ἀρχοῖρα.

- 2) Πώς γίνεται τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμο τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Γιὰ τὰ χιῖνη τὸ δεμάτιασμα ἔτοποθετοσθε ὁ...
 δεματιμος καὶ πάνω 2-3 ἀγκυλές βινάρι...
 ἀπὸ τὰν ἴδιο θεριστή. Ὁ δεματικός ἐγένετο ἀπὸ
 τὸ πιά ψηλά βινάρι κατὰ τὸ δέσιμο. ἔχρησι-
 μοποιεῖτο τὸ κεντρικὸ μέρος τῆς παλάμας
 (φωτογρ. 7, 2) γιὰ νὰ σπυρίζεται ὁ δεματικός...
 καὶ νὰ δένεται τὸ βινάρι βέλτετῶ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμο ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἔτοποθετοῦντο ; .....

Ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν καὶ συνεκentrώνοντο
 εἰς θυμωπές ὅταν ἐξεμάτω τὸ χωράφι καὶ
 ἔπειτα διὰ τὰ κτήθρια καὶ τὰ δεμάτια....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς...
 π.σ. παλιός. ἡρ. κίβ. μετὰ τὸ 1940. περιφ. ισ. μ.σ.τ.
 κ. ε.π.ρ.α. ἐξίν.ε.ο. τὸ. Μάρ.τι.ο. ἡ. ἄρ.χ.π.ε.μ..

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

...κ. ἐξ.α.γ.ῆ. ἐξίν.ε.ο. μ.ε. ε.μ.π.άν.η.ν. κ.μ.ί.
 ε.μ.ε.ρ.κ.ι.ῆ.ρ.ι. (φ.ω.τ.ο.φ.ο.κ.ι.ε. 6, 29, 3, 4.).....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐσυν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ...
 τὰ δ.σ.π.ο. ἡ.π.ρ.ε.μ.ο.

τὸ. χ.ε.μ.ῶ.ν.α. μ.ε. ἄ.χ.ρ.α. δ.ῆ.μ.π.ρ.ε.μ.α.ῶ.ν. μ.ε. β.λ.α.δ.ι.ῆ.ς
 κ.μ.ί. κ.ὐ.λ.λ.α. κ.α.λ.α.μ.π.ο.κ.ι.ο.ῦ. Σ.ῶ.μ.ε.ρ.ο.ν. ἡ.π.ρ.ε.μ.ο. κ.μ.ί.
 μ.ε. τ.ρ.ι.φ.ύ.λ.λ.ι. τὸ. δ.λ.ο.ῖ.ο. κ.ά.ρ.ο.τ.ι.κ.ι. μ.ε. κ.ά.σ.α. ἡ. μ.π.α.χ.α.ῆ.
 κ.μ.ί. ἡ.π.ρ.ε.μ.ο. μ.ε.ρ.ῆ.μ.α. δ.ῆ.μ.α.μ.α. (μ.π.ύ.λ.λ.ε.ς).....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.)...
 Δ.ῆ.ν. ἐ.θ.ε.ρ.ί.ζ.ε.τ.ο. ε.α.τ.ῶ.ν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) τὸ χωρὶν. ἔξω φράνιστο. εἰς τὸ χωρὶν...
 μι. κμὶ. ἔξω φράνιστο. ἐπιτόπιον. μι. δεξιοκμὸ ἀπό...
 τὸ ἴδιον χωρὶν. ἢ. μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ φλοῦδα. βίερας.
 κυρίας.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμὸν. Συγκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συνεκενθρώνοντο. εἰς. θυμνίεσ. εἰς τὸ χωρὶν μι...
 κμὶ. ἔπιτα. εἰς τὸ ἀλώνι. πω. ἢ. ἔξω ἀπό...
 τὸ χωρὶν: .....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμὸν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁ χωρὶν...

Ὅτιν εἶχε ξεχωριστὸ ὄνομα. τὰ δεμάτια εἰσποθιμῆτο...
 εἰς ὀρθογωνίως θεμωνιάσ. μὲν εἰς ἄχια πρὸς τὰ μὲν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνεκάθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

Ἀλῶνι. ὄνομα κεν ἀνεκάθεν. ὁ χωρισμὸς τῶν...
 κμὶ. ὄν. ἐπίτα. εἰς ἄλλο μέρος: .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Κατασκευάζετο ἔξω τοῦ χωρίου. Μόνι...

κμ. ἀλῶνι. ὄνομα. δικῶν. τοῦ χωρίου. εἰς θέσιν...
 «Παπαγιάννη. Πίρρα» .....

5) Τὸ ἄλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Συνήθως ἀνήκειν εἰς μίαν οἰκογένειαν, ἢ ἄποια μετὰ τὸ εἶναι τῶν δικῶν τῶν ἀλωνιστῶν τὸ παρεκτὸς εἰς συγγενικὴν οἰκωγενεῖαν ἢ ἄποια δὲν διέθηναι ἰδικῶν τῶν...*

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλώνισμα καὶ πότε λήγει ; *Μέχρις.*

Ἀπὸ τῆς ἀρχαίας μετὰ τὸν ἰσχυρισμὸν

7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *..Χωματάλωνο.. πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐπίσης ἀποκαταστάσεων, ἐξέχεται μὲν πρὸς τὴν ἀρχαίαν μετὰ τὸν ἰσχυρισμὸν ἢ ἄποια.. κοινῶς καλεῖται ἔδαφος.. καὶ ἐπίσης..*

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων).....

..Καὶ ἐκαστον ἔτος ἐξέρχεται ἀποκαταστάσεων μετὰ

δὲ μετὰ τὸν ἰσχυρισμὸν μετὰ τὸν ἰσχυρισμὸν

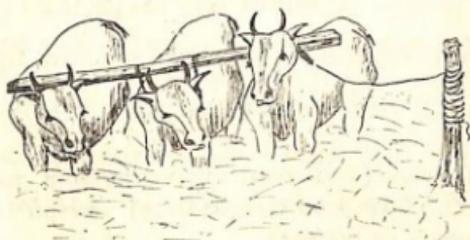
..καὶ ἀχύρων.....

9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἄλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;.....

Ἐξέρχεται ἄποια δὲν ἰσχυρισμὸν ἢ ἄποια δὲν ἰσχυρισμὸν

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τόν τρόπον τοῦτον ἢ οἴουδῆποτε ἄλλον.
 .. Τὰ δερμάτια .. εξαποδισινο .. ἕνα ἕνα σὴ ..
 .. βερὰ .. μὲ ζοῦς .. εὐάχεις .. πρὸς τὸ κτήρον ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

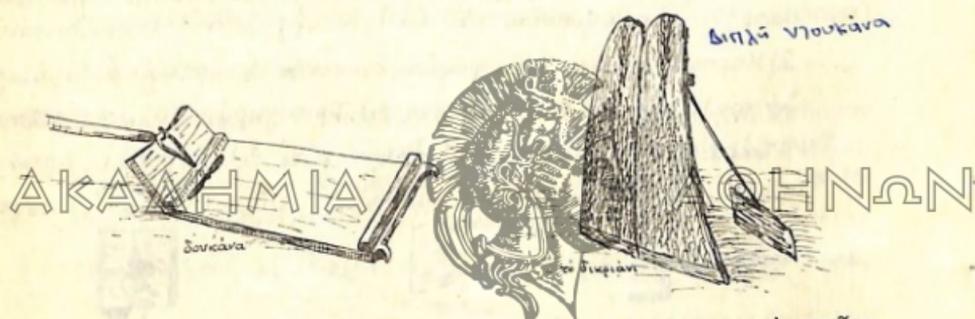
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ οὗ οὗ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.. Ἄν γίνεται τῆσις ἀμνησίς ..

β) Πῶς ζεῦνται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινος τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Ἐχρημαίεσθε.

Ντουκάνια. μονή ἢ διηλι. διαστάσεων... 1,80-2 μ. Χ 1,20 μ.

ἢ διηλι. καὶ ὄ. μον. ὄ. διαστάσεων... 1,80-2 μ. Χ

0,80 μ. ἢ ὄμοια μ. ἐν παραπέτω. Ἄπο κάσω. εἶχε σίτες

καὶ κατασκευάσθη. εἰς τὸ χωρίον. Ἠλωνίζοντο δι' αὐτοῦ ὅλα τὰ

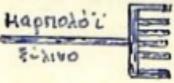
δημητριακά καὶ τὰ ὄσπρια. Ἠλωνίζονται δι' ἀλωνιστικὸν μηχανήμα.

8) Ἀπό ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἄρχιζεν . μετὸν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου . καταφθίνουσα τῆς ἑσπέρου
 ὕψους . ἔξοφαινετο λίγος τὸ δικάνι . ἔρχιζεν . ὁ ἀλώνισμός . καὶ ἐν
 τῆς ἐλευθέρου . τὸ μ. β. μετὰ τὴν . 2-3 . ἢ ὡρα . ἄλωνιζετο
 μόνον ἕνα ἄλωνα . καὶ . ἐκατέρωθεν . τὴν ἄλλη ἡμέρα . . . . .

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον δικάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Ἐρησιμαροσάγνα . τὰ ἔξω . ἔργαλεῖα . 1) ξύλινα δικράνι.

2) καρπολάϊ ξύλινο . 3) Ἀχυροπάρις, ὁμοίον μετὰ καρπολάϊ ἄλλο μέγεθος
 ἄλλο μέγεθος . 4) Φτιάς δικάνι . 5) Τσουγκράνα ξύλινη . 6) Πλάου
 δικάνι . γιὰ τὰ μαζοῦλα τὸ ἀλώνι . καὶ 5) Τσουγκρί . ἔξω .

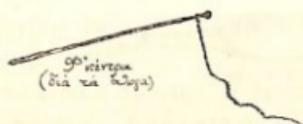
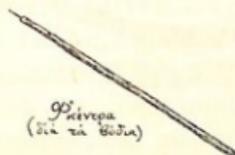

Ἐξώρετο ἄρδισιὰ βροκίνου . διασχυρίζουσαν τὸ ἀλώνι .

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμού ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ δικάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουσαν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μὴχανημα τοὺς ἀκόπτους στάχτας ; . . . Ἐφρίπτα . καὶ . ἐτάχνη . δια . τὰς . τσουγκράνας . περιβάλλοντες . καὶ τὸ δικράνι . . . . .

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα). Ἐφρίπτα . καὶ . ὀκέντρα . δηλαδὴ βουκέντρα μῆκος . 2 μ. περίπου . καὶ καμὶ . μπροστὰ . . . . .

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν . . . ελέχθητο . . . εργασία . . . άλωνίσματος . . . ενός άπλώματος . . . ελέχθητο . . . εργασία . . . άλωνισμού και άλωνίωμα . . .
: Ηλωνίσεσθε . . . καθ' ημερινώς . . . ήλα σιτῶν . . .

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθοῦν δια άποχωρισθοῦν τὰ άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)
? ελέχθητο . . . λαμνί . . .

- 17) Ποιοι άλωνίζουσι : ό ίδιος ό γεωργός με ίδια του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχουν άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάκηδες, κολλούμενοι άλωνιστάοι και άγωγάτες), οι όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και άνελαίβανον τόν άλωνισμόν . . .
: Ηλωνίσουσι . . . οι . . . ιδιοι . . . εις χωροῦσι με . . . ιδία . . . ζῶα . . .

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμοῦ του καρπού από τούς στάχυσ· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).
. Αιά τήν . . . βίκαλιν . . . εχρησιμοποιούσαν . . . τόν κόπανον . . .

- 19) Ό κόπανος οὔτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τó σχήμά του ; ? ελέχθητο . . . κόπανος . . . και . . . κατεσκευάζετο . . . εκ δρυός . . . ή άλλου ξύλου . . . είχε . . . μήκος . . . 0,50-0,70 μ . . . και . . . σχήμα . . . όρθογ. παραλληλεπίπεδου . . .

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)...? Ἐχίνιστο.. εἰς τὸ.. χωράφι.. ἢ.. εἰς τὸ.. ἀλώνι.. Διὰ.. τὰ.. ρεβιθία.. καὶ.. τὴν.. μακρήν.....

κόπανος εὐροσπυλῆς

ξύλο κοπανιστοῦ διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ εὐροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .. Ἐχίνιστο.. ὑπὸ.. τῶν.. ἰδιῶν.. χωρῶν.. καὶ.. ὡς.. μέλη.. τῆς.. οἰκογενείας.. τῶν.. Αἰῶν.. μισθῶν.. πρόσκαιρα.. Ἐχίνιστο.. ἀμοιβῆς.. ὡς.. ὅχι.. κοπιάνισμα.....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἐξαιρούμεθα διὰ τὸ κοπάνισμα ἐπὶ τοῦ δάκτυλου ἀπὸ ἐξήθημα... ἔκρημα : μίσματα κῆρα βρωμίας .. 80. ἔως 100 .. (δαμάτια ἢ ἀμυγῆς) . τὸ δὲ κοπάνισμα ἀπίβασε μόνον .. πρὸς τὸν χωρισμὸν τοῦ κερηνῆ ..

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ; Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .. Ἐλέγοντο . διακροεῖται ..

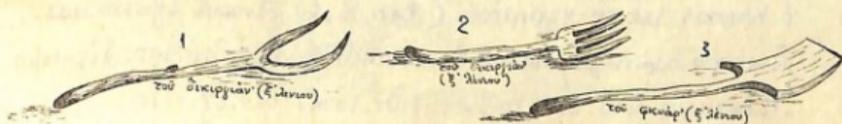
τραγούδια ἔνα ἄλλο τὸ ἀκρόματτα εἶναι καὶ τὸ παρακάτω : ...
 Τραγούδι μᾶλλον μαθαίνω τὰ παιδιά καὶ θίρει τὰ κορίτσια
 κ' ἄλλο τὸ ἔρμος ἀχώνιττα μαθαίνω τὸ παντὴρ ἐνὸς
 σπῆλαι τὰ μικρὰ παιδιά πού κλαίνε καὶ δι' ἡφρόνων
 πρὸς τὸν κῆρμα φθινοπύρρον κῆρμα τὸ ἀρραβωνιάζοντες.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταρτισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) τὸ 1951 .. 52 .. 53 ..
 Ἐξαιρούμεθα .. μιστῶν .. (πᾶσα ἄλλα) .. ζῶνται .. ἔκρημα ..

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ ..

.. Ἐλέγοντο λαμπὶ μαί . ἐμασιώρνον . εἰς βρωμόν .. μέλα ..
 μπλομετῆρα . καὶ τὰ .. καρποφθῶν .. ἄμειν γὰρ τὸ πωρεκάρι
 ἔκρημα .. ἀλλὰ μέ .. 6 .. δόντια ..

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

.. Ἀ ἐν .. Ἐκαρμεύοντο .. τὶ πλοῖα .. ἐπὶ τῶν .. ἑμπερῶν, ἀφορῶν, ἄλλοις .. ἄλλοις ..
 .. ἑκλήμα .. κωνικῶν ..

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

.. Γίνεται .. μὲ τὸ .. καρπολόγιν ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει): ἄνδρας, γυναῖκα; εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ;

.. καὶ .. ἄνδρας, μὲ αἰ .. λιχνιστῆς ..

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λιχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ; (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

.. τὰ χονδρὰ τεμάχια .. ἐλίχασα .. κόσκαλα .. Ἀπὸ αὐτὰ ἀπεκκεῖσθαι ..

δ. καρπῶν .. μὲ τὸ ντριμῶνι. (Φωτ. Β, 1). Συχνὰ ἐχίνετο κατὰ ..

δευτέρου ἀλώνισμα .. πάλιν διὰ νωτοκόνα .. καὶ δεύτερον .. λιχνισμα ..

ἄλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων .. δὲν ἐχίνετο ..

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

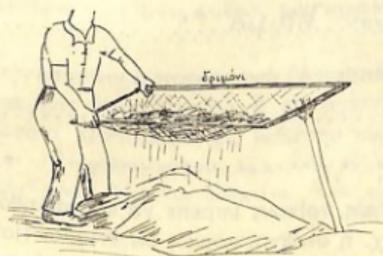
Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . Γίνεται
 γὰρ τὸ "νεριμόνι" (φωτ. 8, 1) ἢ πρὸ τῶν κλύματων καθαρίζεται με-
 τὰ τὴν "πικνιάδα" (φωτ. 8, 2) ἢ ἄλλες ξένες ὕλεις ἐκκαθαρίζου-
 σαι καὶ καθαρίζονται μετὰ μηχανῆς τὰ βιτοκαθαριστήρια.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὁπῶς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ..

τὰ λαθίρι. ἐκαθαρίζω
ἀφου. ἐρρίνιτω. ἔ. εἴτες. ἀπὸ. ἀνιλά. εἰς. σωρό. εἰχά. εἰχά.
ἔως. ἔφ. λαθίρι. καὶ. κατακυκλά. μακρύνω. ἀπ' ὄπον. ἀνιμά:
αφύγιστο. ἀνιμά. διὰ. φαρῶθρον. ....
... Μὲ. κιάλινο. ἢ. τρίκίνο. ὕψος. ἐκαθαρίζω. ἢ. χιρῶ. .

ἀεπίσ. ἐφάρ. κιά. οὐρά. ἔξοποιθ(ε)τρο. πασίτ. ἔπαι. εἰς. τὸ. ἔψαγμα. με
ἀνακτωῖκο ἔως. τὰ. κοχλω. ἢ. χύρα.

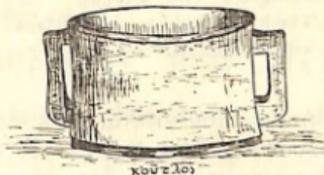
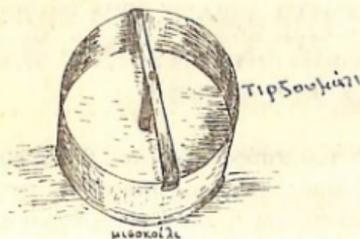
- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωροῦ ;

ἔ. ἔως. με. τὰ. κιάλια. ἔ. ἔπαι. ἐμοκύνω. τὸ. κιάρι. ἀπὸ. τὸ. κριθὴ
ἐπὶ. τὸν. σωρό. τὴν. μέτρ. τὸν. λαθίρι. καὶ. ἔ. ἔπαι. με. τὸ. φτυάρι. κ.
παλάμω. καὶ. βυθιθῶν. τὴν. μέτρ. διὰ. τὴν. βρῆ. τὸ. ἕψα. τὸν. σωρό. με.
καὶ. ἢ. παλθιθῶ. ἢ. πασίτ. τὸν. σωρό. καὶ. τὴν. παλάμω. ἢ. κιά.
(ἢ. κιά. = ἢ. τρεν. κιά. δ. κ. περιστ. . 50. ἔ. κιά.) . . . . .

- 8) Ἄλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....
.. Ἄ. ἔ. ἢ. ἀποθήκων. ἢ. ἐθίμα. ....
.....
.....

γ'.1) Ποία ὄφειλαί πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἢ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἢ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἢ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). εἰς τὸ ἄλῳνι ἐκαταστάτω
 ἢ δεκάτη. Πρὸς τοῦτο ἤρχετο ὁ δεκατηθῆς εἰς τὸ ἄλῳνι. Ἐκτετατοῦ
 ἐπὶ τὴν ἐξέλιξιν (Τεῖα: 12-13 οκάδα). Ἐπιπέδῳ ἐκτετατοῦ καὶ τὸ Τίρδουματι
 ἐπὶ τὸ πῶλο πῶλο καὶ εἰδένῳ χερσὶ. εἰς τὸ μέδον. (ἡμτοχερ 8, 3)
 Ἐπαρνε μισὸ τίνεκέ. Ἐπιπέδῳ ἐκτετατοῦ καὶ καὶ τὸ ἐνικί. ἐπὶ τὸ
 Δ. Φ. εἰα. Χερσὶ καὶ κῆλος. Ἐπὶ τὸ τίνεκέ. ....

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλῳνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλῳνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) . Κατεβάθησαν εἰς τὸ ἄλῳνι καὶ τὰ ἑξῆς :

- 1) Τὸ παπαδιάτικο (ἓνα ἐνικί κατὰ οὐκοῖνιαν, κατὰ ἐπιπέδῳ τίνεκέ)
- 2) Ἀγροφυλακιάτικο (ἀναλόγως τῶν ἐπιπέδῳ τίνεκέ)
- 3) Ἀγροφυλακιάτικο (ἓνα ἐνικί τὸ χρόνον)
- 4) Διὰ τὸν κουτίλοι (ἓνα ἐνικί τὸ χρόνον)
- 5) Διὰ τὸν εἰδένον (ἓνα ἐνικί τὸ χρόνον)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κάς συνθηκὰς) Ἀπὸ θηκῶν εἰς τὸν οἶκον. εἰς κηφικὰ ἢ ἄλλο
 χῶνια ἢ κωλυθρικά ξύλινα δοχεῖα τὰ ἀμπάρια ἢ ἄλλως
 εἰς ἰχνο

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
 χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλῳνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον; Το άχυρον αποθηκεύετο εις τον άχυρώνα του επιτου. Έκουβαλιτο δι μι τά τείτλια ορθογώνια ή λέγκια από θέρης δειρών κα όσητα έεόηθησίο ή επί της άμύξης θέρια και άριερα; έμπρός και όπισθως της άμύξης έτοιποθιλιόπο πανία (καταβάτεις) και έκκατισίσι εκάσος χώρος δια των μεταμορα

- 5) Πώς εγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλώνισμα; ...

Κατά τον θερισμόν έρίντο διαλογή, ελάχιον, από τους όρειους έσημεταν τον σπόρον. Τον σπόρον αυτόν έσημερον εις το κηλί περσ. χωράφι. και ταν. καρπόν. από τή χωράφι αυτό. έκρηθιμοποιούσαν για σπόρο τα έπόμια χρόνια.

- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχίων, το όποιον αναρτάται εις το είκουστάσιον ή όπισθεν τής θύρας κλπ; ..

Έγίνετο πλεκτή εις σχήμα τριγωνικόν ή άλλο σχήμα και έκρηθιμοποιούτο για σπορά των σπόρων των τοίχων των θωματιών ή των χωριών.

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή; Ποιον το σχήμα της που φυλάσσεται προς ποσον σκόπον και επί ποσον χρόνον; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατά ποίας ήμέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον τόπον σας άναμμα φωτιάς εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστουγέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας τής 31 Αύγουστου κλπ.)

Το θράδυ του πάχα έκκατοντο ξηρά για σουβαρίας (σομαρίες) εις των ηλατιαν πρό της εκκλισίας ή ετό εκκατον και καινι και θήμερον άκομη του χόεβα τα γένια όπως λήγισια

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν και εις ποιον μέρος; .....

Επί της τής έπικριές. αε. γυναίκες. σουγκερώνων εις των αυτών. όλατάλεπα. ξύλα. (πιαλεκαύδια) και τα καινε. δια να καθόν θηως. λένε. οι ψιλοι

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..Αέν. Έχυμν. Ξακουριζία. οπόμακα.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

..Το. φουριά. δια. τού. χόρτα. τὰ. χένια. από. πινν.
..τὰ. σμιδιά. τόν. άλλο. οί. .. χημικα

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

..Τοίς. σοι. θαμιάς. ευχνηρ. ώ. π. ν. .. από. τής. κοπινές
..πρόι. πόν. εκκ. μοί. αν. αώ. λ. σ. τών. οπι. τών.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

..δυνα. κ. ηρ. ώ. π. ν. ο. .. τής. θαμρόν. .. έ. δ. ιδ. σ. το. φουριά.

..κμή. έ. κ. ώ. ν. α. ζ. ο. ν. << κμή. με. του. χό. ρ. τα. τὰ. χένια >>

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

..? έ. κ. ώ. ν. α. ζ. ο. ν. .. μό. κ. ο. ν. : << κμή. με. του. χό. ρ. τα. τὰ.
..χένια >> .. τὰ. ίδ. ια. χίν. ται. κμή. θ. ή. με. ρ. ο. ν. ....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερώς)

..? έ. χ. ι. ο. γ. ο. τ. ο. κμή. χ. ι. ο. η. α. .. ώ. ρ. ι. έ. ρ. έ. κ. η. α. ....

..π. η. δ. ή. μα. τα. ....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . . .

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13 6 16 5

ΤΟΥ Κ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΝ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

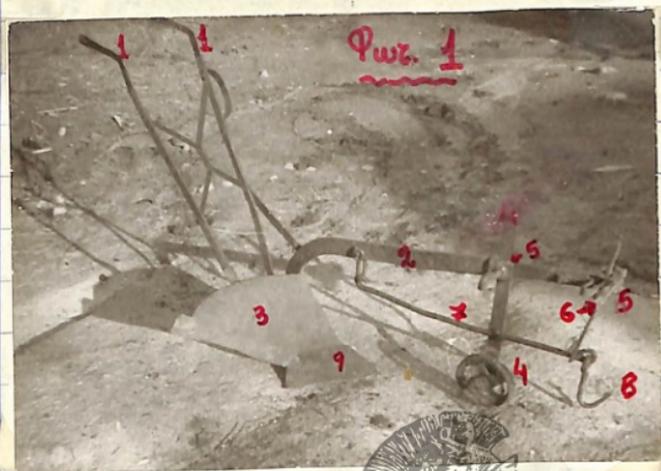

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

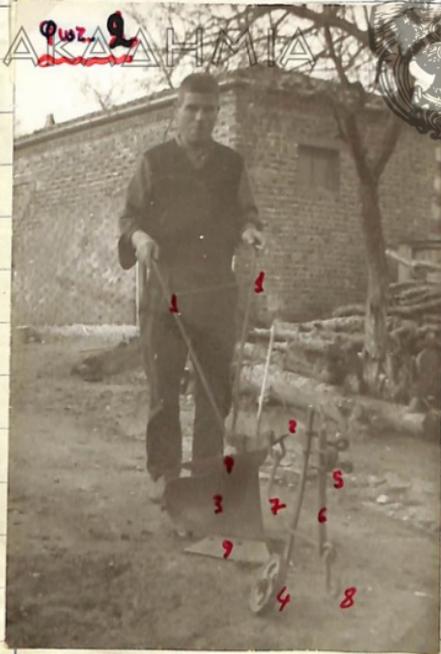

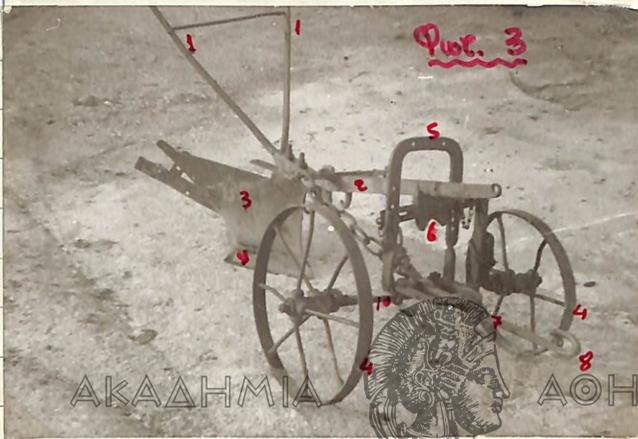

ΑΛΛΗΛΙΑ

ΑΟΗΝΩΝ

φωτ. 3

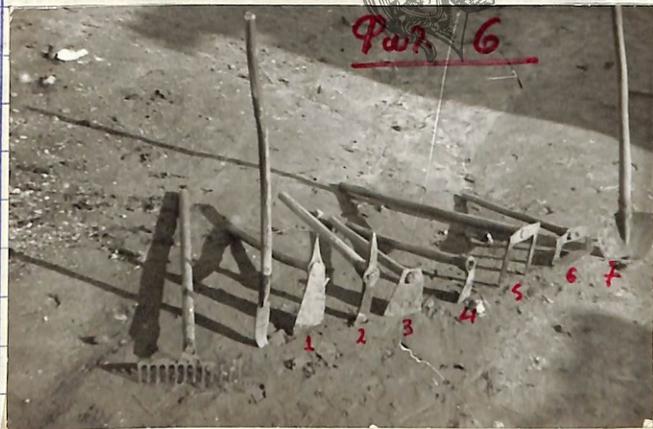
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

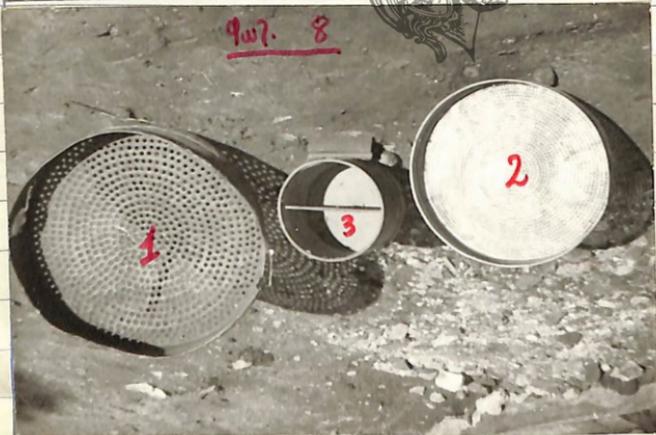

ΑΘΗΝΩΝ

φωτ. 4

Σελίς 3 ἑρώτησις ε! 1

Ἐκρησιμοποιεῖται ὑπὸ μιᾶς οἰμογενείας τοῦ χωρίου
πρό τῳ 1900
ἄροτρον μὲ 2 ρόδες κυρόμενον ἀπὸ 2 ζώων βοῶν
προσριζόμενον διὰ βαθύ ὄργανον. Τὸ ἄροτρον αὐτὸ
ὠνομάσθητο Π λ ο ὕ κ λ. Ἔφται ὅμοιον μὲ τὸ 6η-
μερὶνὸ μὲ τὴ διαφορά ὅτι ἔχει κύματα μὲ δύο ρό-
δες. Εἰς τὴν 1ην φωτογραφίαν εἰμονίσθηται
τὸ εὐκέρως χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὰς
2αν καὶ 3ην φωτογραφίας εἰμονίσθηται ἀπικτύ-
πως τὸ διψεσο ἄροτρον καὶ τὸ Π λ ο ὕ κ λ
τὰ ὁποῖα ἐκρησιμοποιοῦντο πρό τῳ 1920.

Ὀνομασία μέρων 1. Χερσῶλια, 2. Γιούρτζ, 3. Γιανίδ,
4. Τροχοῦλ, 5. ἀγκυλιά, 6. Τιμόν, 7. Βέρχα, 8. Γιμάγκα, 9. χυνί
10. τικυιλ

Γεωργικός βίος

πρό του 1920 και από του 1920 μέχρι σήμερα
εις το χωριον Λαδιά της Ἐπαρχίας Σουφλίου
Νομού Ἑβρου

Α! α) Τὰ γεωργικά κτήματα πρό του 1920

1. Οἱ ἀγροτικές περιοχές του χωριου ἦταν χωρισμένες εἰς
περιοχές γιά εμπορά και περιοχές γιά βοσκή των ζώων
τά βοσχωτόπια ὅπως εἴρησα.

Γιά εμπορά ἦταν οἱ περιοχές 1) τὸ Καλαϊτζιόμπασι,
2) τὸ Γκάετσιαλι, 3) ἡ Καραβίτσα 4) ἡ Καραγάτσα
5) τὰ Πουρνάτσα 6) τὰ Σουλιτρία 7) τὰ Καναλιὰ 8) τὰ
Ἐπάδασ και 9) τὰ Παλιόκάρνα.

Γιά βοσκή ἦταν οἱ περιοχές 1) τὸ Γιντ' Ἀλάν, 2) οἱ
Λούναςσος 3) τὸ Γιακίν-Ἀλάν 4) ἡ Μιτωιάλα, 5) οἱ
Γιούμπραινσς και 6) οἱ Κατρανεζήδες.

Οἱ περιοχές αὐτὲς ἦταν χωριστὲς και δὲν γινόταν
ἀλλαγὴ κατὰ χρονικά διαστήματα.

2. Οἱ βοσχωτόποι ἦταν κοινοτικές περιοχές ἢ του Δημο-
γιου και τὰ κτήματα ἀνήκον τὰ μισὰ εἰς τοὺς κτοῦρους
ἰδιοκτητὲς και τὰ μισὰ εἰς τοὺς κατοίκους του χωριου
και εἰς τὸ Μοναστήρι της Λαδιάς, παλαιὸ Μοναστήρι της
Παναγίας εἰς τὸ ὅποιο ἔμενον πολλοὶ καλόγεροι.

3. Ὁ Πατέρας διατηροῦς τὴν παρουσίαν του συγγενῶν-

ζένη μέχρι ότου επάντρωζ όλα τὰ παιδιά του. Μετά τόν γάμο και τῷ τελευταίῳ παιδιῶ του ἐμοίραζε τὰ χωράφια. Ἐάν τὰ παιδιά κατοικοῦσαν καί μετά τόν γάμο τους εἰς πατριῶ εἴτι τότε τὰ χωράφια ἐμοίρασαν μετά τόν θάνατο τῶ πατέρα. Τό ἴδιο γίνεται καί εἴτερα.

β) Ἀρχαίες τῶν κατοίκων

1. οἱ κάτοικοι πρὸ τοῦ 1920, ἀλλά καί εἴμερον ἀσχολοῦνται καί εἰς τὴν Γεωργία καί εἰς τὴν κτηνοτροφία.
2. οἱ τεχνίτες ἀσχολοῦνται καί εἰς τὴν γεωργία.
3. οἱ τούρκοι τεχνικὰδες ἀρχάζοντο εἰς τὰ κτήματα τους μόνοι τους καί τὰ μίση τῶν ἀμερικανῶν τους.

Εἰς τὰ μοναστηριακά κτήματα ἀρχάζοντο οἱ κυριόχηται καί ἀμερικανὸι κατοικοὶ τοῦ χωρίου ὡς ἀπὸ τὰ ἴδια κτήματα.

Ἐπιτέμνει ἰδιοκτητίες παρὰ εἰς μετορῶσαν μόνοι τους

4. νὰ θράβον πέρα τὴν ἐργασία τους Ἕλληνας ἄλλους γὰ τὴν βοηθήσουν καί αὐτοὶ ἰσοκρίνοντο μισθικὰτοροι, για πρακτικῶδες. Ἀμείβοντο εἰς χρῶμα.

5. Δούλοι ἢ δοῦλοι εἰς ἐκμεταλλοποιούτο.

6. Πολλοὶ νέοι ἄνδρες ἐπήσαντο γὰ θρωῶν ἐργασία εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην καί ἐπιτέμνεις χυμῶδες ἐπὶ τῆς περιοχῆς. οἱ ἄνδρες ἀρχάζοντο ἐκτὶ ὡς ἐργάτης ἢ ὡς βοσχοί.

γ) Ποικίλοι χωραφίῶν

1. Παλαιότερον τὰ χωράφια ἐμπαίνοτο καί Σωιχὴ κόρη «Κουπρά» ὅπως λέγεται, ἀπὸ βόδια, πρόβατα, χίδια

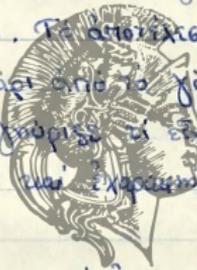
Το Υδίο γίνεται και σήμερα.

2). Πρώτη φορά ἔχιν περιθωρισμένη χρῆσις χημικῶν λιπα-
 βμάτων περὶ τὸ 1933-34 ἀπὸ ἐλαχίστους κατοίκους.
 καὶ δοκιμαστικῶς. Προβλεπόμενοι εἰς τὰ πατροπαράδοτα
 δὲν ἐπίγνωσιν εἰς τὴν ἀποελαβεμτικότητα τῶν λιπαβμάτων.
 Χαρακτηριστικὸν περιστατικὸν σχετικὸν μὲ τὴν χρῆσιν χημ.
 λιπαβμάτων ἐδινήθη ὁ κ. Ἀνδρέας Ἀραμπακῆς ὁ ὁποῖος
 ἔχρησιμοποίησεν πρῶτος λιπαβματα. Αὐτὸς φιά δοκιμὴ
 ἔσπειρε δύο τεμάχια χωρακιοῦ μὲ γιτάρι. Τὸ ἓνα ἔφορον
 μὲ τὸ ἄλλο ἄχρον. εἰς τὸ ἄχρον ἔρριξε λιπαβμα
 καὶ εἰς τὸ χόνιμον ὄχι. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο τὸ ἄχρον αἰ
 κάμν καλύπτει γιτάρι εἰς τὸ χόνιμο. Μια διὰ χρῆσιν
 τὸ χεχρονὸς ὡς θαῦμα καὶ ἐχρησιμοποίησε τὴν χροιά ὡς
 «σημαδιαία».

6) Γεωργικὰ ἔργατα

1 Σιδηροῦν ἄροτρον. Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀρχίς νὰ χρῆ-
 σιμοποιεῖται ἀπὸ τοῦ 1900 μὲ πρὶν ἀκόμη. Ἀπὸ τοῦ
 1930 ἀρχίαν νὰ χρησιμοποιοῦναι μὲ ἄλλες γεωργικὰς
 μηχανεῖς, ὅπως ἡ σπαστική καὶ ἡ λιχνιολική μηχανή.
 Τρακτέρ ἀπὸ τοῦ 1950. Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἦτο
 μονόφτερο καὶ δίφτερο. Τὸ μονόφτερο ἐχρησιμοποιοῦ-
 το καὶ χρησιμοποιοῦνται εἰς ὅλα τὰ κμήματα. Τὸ δι-
 φτερο εἰς τὰ κμήματα πού εἰς τὸν πλῆθος εἰς πλάγια
 καὶ εἰς τὴν κλίση. Ὑπὸ μιᾶς οἰκογενείας ἐχρησιμοποιοῦτο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΧΜΩΝ

Άροτρο με δύο ρόδες που το ξύσαν δύο ζευγάρια βόδια και προωριζόταν για βαθύ όρχωμα. Ύνομα ζύσαν «Μλούκι». Είναι όμοιο με το σημερινό, με τη διαφορά ότι έχει κώσημα με δύο ρόδες. (παράτι θένται φωτογραφίες 1η, 2η, 3η).

4. Μηχανές θεριακού, δείματος των σταχίων και άλλων μεσού άρχισαν να χρησιμοποιούνται από το 1950

3 Ξύλινο άροτρον. Αυτό χρησιμοποιείτο από όλιγους πρό του 1920. Το έλεγαν αλέτρι και το κατακώσαν σε ίδιαι σε χωρχοί. Σήμερα δίν ύπαρχι. Ήχο πολύ από και είχε κώσημα ύνι το ίδιο για όλα τα είδη έδαφών.

4. Αλάτι και κατακώσαν και επί θέρματων το άροτρον χρησιμοποιούσαν το έλκαστρο, το πρίονι, την άριδα και τον ξυλοφάκο.

5. Διά το όρχωμα με το άροτρον χρησιμοποιούσαν δύο βόδια ή ένα άλογο. Έλάχιστοι χρησιμοποιούσαν χαϊδούρα.

6. Άπαραίτητος για το ζευγάρωμα ήταν ο συχός (φω. 9) και χρησιμοποιούσαν για το σούξιμο των σώων παλιότερον σώλες ξύλινες σήμερα δίν σιδερένιες.

7. Ο κρίκος από σίδηρο, που χρησιμοποιείται για να τοποθετῆται στο συχό και να δίνεται το άροτρον λέγεται κετσές ή ντελεσβίκ.

8. Όρχωμα με ένα σώο γίνεται από όλιγους και από

το έτος 1935. Κατά το σύστημα τοποθετείται εις τον λαιμό του ζώου ή τραχηλιά (χαμούτια), ή όποια είναι κατακλωσάβνη εις σχήμα **O** από ξύλο τό όποιο περιτυλίσσεται με δίκρμα. Δεξιά και άριστερά χέρη κρικού όπου δίνονται άλυσίδες εις τά δύο άκρα των όποιων τοποθετείται ξύλον από τό μέσον τω όποιου προδίνεται τό άροτρον (επί διον σελ. 7 έρωτηματολογίων)

Ε) Άροτριάδης - Γγορά

1. Τό όργωμα με τό σιδιραρόν άροτρον είνετο και γίνηται από τους άνδρες. Το όργωμα με ξύλινον άροτρον σήμερα διν γίνηται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2. Το χωράφι δέεται με ξύλα και σόφρα που από τό μέσον αυτώ δίνονται η άξονά με την όποια σέρεται τό άροτρον (ή παπαρά).

3. Κατά τό όργωμα τά ζώα καταδύονται με σχοινί (τριχιά) τά άκρα του όποιου δένονται εις τά κέρατά τους.

4. Το όργωμα είνετο και γίνηται περιφερειακώς. Μόνο με τό άροτρο που είχε δύο όνια (χυνιά) όργώνετο τό χωράφι με αύλακίς εις εώδεια χρομμιά, χρησιμοποιούμην εις την μία αύλακιά τό όργον και εις την άλλη τό άλλο όνι.

5. Το χωράφι χωρίζεται εις γγοράς. Μια γγορά έχει ωλάτοι 8 δακτύλια, τριήπου 6 μέτρα και μή

κος όσο το μήκος του χωρασιού.

6. Χμια επορά από την άλλη έχωριε στο μέστωκιά.

7. Σπορά με εσπάρην, χωρίς δηλαδή να χρησιμοποιηθῆ ἄροτρον δὲν γίνεται.

8. Κατὰ τὸ ὄργωμα οἱ αὐλακίς ἀνοίχονται μὲ τὸ ἔνι καθίως, πλαγίως, βαθιά κ.λ.π. καθίως ἢ πλαγίως εἰς ὄργωματα γιὰ καλαμπόκι καὶ καθίως βαθίως εἰς ὄργωματα γιὰ σιτάρι, σίκαλη, βρώμη.

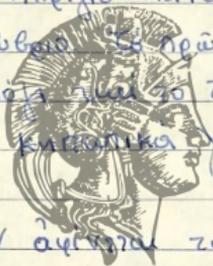
9. Πρὸ τῆς επορᾶς ἐγίνοντο καὶ γίνονται τρεῖς ὄργωματα. τὸ πρῶτο Ἀπρίλιο-Μαῖο, τὸ δεύτερον Ἰουνίον, τὸ τρίτον τὸν Ὀκτώβριον. Ἐν πρῶτῳ ἀνομιάσεται ὄργωμα, τὸ δεύτερον, διβότα καὶ τὸ τρίτον επορά. γιὰ τὸ ἄροτρον καὶ τὰ κτηνοτροφικὰ γίνονται τὰ ἴδια ὄργωματα.

10. Διὰ ἀχρονάπαισιν ἀγέλας τὸ χωράφι τρεῖς χρόνια.

11. Κατὰ τὴν επορά πρὸ τοῦ 1920 ἐκρησιμοποιεῖτο τὸ δ'σάκι, ὅπου ἐξοπλισμὸς ὁ ἐπόρος καὶ ἀπ' αὐτὸ ἐπηφύετο ὁ γεωργός-επορᾶς καὶ ἔσοφονε. Σήμερον χρησιμοποιεῖται κοινὸ δ'σάκι (τενσκίς).

12. Τὸ διάφορον μίσην καὶ ἄροτρον εἰς τὰ ὅποια κατὰ τὸ ὄργωμα κολλοῦν χόρτα εἰς εἰς καὶ χῶμα καθάρισται μὲ τὴν «ξιάλην» καὶ μὲ τὴν «θ'κέντρα» (φωτ. 5)

13. Μετὰ τὸ ὄργωμα γίνεται ἰσοπέδωσις τοῦ χωρα

ΑΓΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΓΥΝΑΚΕΑ ΤῆΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤῆΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ψιδών με ξύλινη βάρνα (φωτ. 4) ή με ειδική
(λέγεται και τουρμούκι) (φωτ. 5, 1). Χρησιμοποι
είται επίσης και η τσουκράνα.

14. Όσα μέρη δίνονται με την παπέρα, κά
πουν με τούπα. Διά το εκάψιμο χρησιμοποι
ούνται τα εξής έρχαλια: Το τσαπί, το θ' κιάι,
το φρακτό, το μπίλι. Διά το εκάψιμο: Το εκά
ψιστήρι, ή τούπα και το φρακτό (φωτ. 6)

15. Τα πεδινά χωράφια εκκαθίζονται για τήσο
ρα των δερσιών (φασόλια, ρεβέθια, φακίς) Αυτά ξεση
νουν στα πελακιά. Όταν είνονται φασόλια με
με κυμαπόκια είνονται στην αύλακιά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΕΚΚΑΘΙΣΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ

1920 Τα πεδινά χωράφια εκκαθίζονται
και τα όρενα. Πρὸ τοῦ 1920 είνονον ρόβη, ψύτι, τειψίλι

17. Πρὸ τοῦ 1920 δίνονται εκκαθίζονται χωράφια. Σή
μερα είνονται εἰς αὐλεις.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α) Έρχαλια θεριεμού

1) Ο θεριεμός των δημητριακών γίνεται παλιότερον με
δρεπάνι γύφτικο και σήμερα με δρεπάνι κόσας. Η κόψη
τους ήταν όμαλή, χωρίς δόντια και η λαβή ξύλινη (φωτ. 7)
Τὸ γύφτικο δρεπάνι τὸ κατασκεύαζαν οἱ γύφτοι (καταβεῖη)
τὸ δημητρινὸ τὸ προμηθεύοναι ἀπὸ τὸ εμπόριο.

2. Τα χέρτα (τριφυλλί κ.λ.π) διά τριπλή των δυνάμεων ἐδρι-
ρισσο και θδρισσοαι μὲ τὴν κόβα (Ερωτηματολόγιον ἐκδ.
65λ. 12)

3. Χωρίς να χρησιμοποιῶται δριανὶ ἔδρισσο δι' ἐκρίσι-
σως μόνον τὰ ρεβίθια.

6. Θερισμός των Δημητριακῶν

1. Όλο τὰ Δημητριακὰ ἔδρισσο και θδρισσοαι εἰρη-
σα μέχρι δέκα ἑκατοστὰ ἀπὸ τῆς ἐδάμεως. Σήμερον μὲ
τὴς θδρισσοαλωπιεὺς μηχανεὺς θδρισσοαι εἰς ὕψος 50 ἑκατο-
στῶν.

2. Τὰ ἐλάχεια πού ἔμειναν ἀπὸ τὸν θδρισμόν ὀπορῶσσοαι
ἐλάχεια ἢ γαρῶαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὸν θδρισμόν κατὰ θδρισσοαι τὸν ἄριστόν
τῶν τὴς χερτὴς εἰς τὸ ἐδάμεον, ἄριστόν κατὰ τὰ ἐλα-
χιστά δριαντὰ. Πολλοὶ χερτὴς κατὰ ἀποκοτῶν μί-
α ἄχιατὰ ἢ ἕνα κοβαλακῶ.

γ. Οἱ θδρισσοαί

1. Εἰς τὸν θδρισμό λαμβάνων μέρος ἄνδρες καὶ γυναῖκες.
Πρὸ τῆς 1920 δὲν ἤρχοσο ἐπαγγελματιεὺς θδρισσοαί, ἐπὶ-
μερον ἔρχοσοαι κυρίως ρωμοκατέθροισο.

2. Αὐτοὶ ἀμειβοσοαι μὲ ἡμερομίσθιο ἢ κατ' ἀποκοτῶν
εἰς χερτῶν κατὰ τὰ φαρτωτῶ ἢ χωρὶς φαρμῶ ἀπαφόρ-
τῶς θυμωωνίας.

3. Κατὰ τὸν θδρισμό οἱ θδρισσοαί εἰς τὸ ἄριστόν χερτῶ
φέρουν ξύλινο προφυλακτικῶν πού ὀπορῶσσοαι παλαμῶα.

(Ψαλ. 7, 2). Σὴν ἀρχὴ τοῦ θερισμοῦ μερικοὶ ἐφοροῦσιν
«Σουάρια»

4. Ὁ θερὸς ἀρχίζει συνήθως ἡμέρα δευτέρα. Δὲν ἀρ-
χίζει ποτὶ τρίτη ἢ Σάββατο. Σήμερον ἀρχίζω ὅποια ἡ-
μέρα.

5. Ὅταν ἐθέρισον ἐτραγουδοῦσαν καὶ τραγῳδία ὡς
τὰ παρακάτω:

Τραγῳδία 1^η Μιὰ θουραρούδα θέρισμα εἶνα κοινὸ κριθῶν
μ' μαλαμακίνου δέρπανου, παλαφάρᾳ ἀσπρένια.

Τραγῳδία 2^η "Χρὸν Μῆνε καὶ ἡμέρα, ἦρθε τὸ καλοκαίρι.

Ἄνοιγον τὰ τοποπέλα, τὰ μουχοκυριόμια.

Ἄνοιξαν, παρανοῶν καὶ φάσκον τὰ κριθάρια

θῆσον τούρκια ἀπὸ θερισμα, ρωμιοὶ τὰ κουβιλοῦσαν.

Κι Μάρω μὲ τὴ μάκα τῆς τ' ἄλωνι φουκαλοῦσα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6. Ὅσο διαρκοῦσε ὁ θερισμὸς κάθε θράδυ ἀφίνιστο εὐχω-
ράφι λίγο εὐτάρι ἄδιστο, ἀπὸ τὸ ὅποιο τὴν ἄλλη ἡμέρα
ἔκανον δεματικῶς. Αὐτὸ ἐσήμαινε ὅτι τὸ χωράφι
ἐπερίφανε καὶ τὴν ἄλλη ἡμέρα τοὺς θεριστῆς.

Τὸ πρῶτο δεμάτι κάθε ἡμέρα τὸ τοποδοτοῦσαν
ὄρθιο γιὰ νὰ τὸ φυσᾷ ὁ ἀέρας καὶ νὰ δροβίσῃ τοὺς
θεριστῆς, ὥστε νὰ δουλεύουν εὐκόλα.

Ὅταν σιχάινε ὁ θερὸς δὲν ἀφίνιστο ἀθέριστο οὔτε
ἔνα μικρὸ καμμάτι χωραμοῦ.

δ'. Τὸ δόγμα τῶν γραχίων

1. Τὸ δερμάτιομα ἔχιντο ἀρίστως, ἔκτος ἐὰν τὸ γιῶρι ἦταν πρασινωπὸ ὅπως ἀφίνετο νὰ ἐκφύσῃ καὶ ἐδίνετο ἀριότερα.
2. Γιὰ νὰ γίνῃ τὸ δερμάτιομα ἔτοποθετεῖτο ὁ δερματικός κνί πάνω 2-3 ἀχυμῆς γιῶρι ἀπὸ τὸν ἴδιον ὄσφιν. Ὁ δερματικός χινῶταν ἀπὸ τὸ φιλότερο γιῶρι. Κατὰ τὸ δόγμα ἔχρησιμοποιεῖτο τὸ μπροστινὸ μέρος μέρους τῆς παλαμαρᾶς γιὰ νὰ ἐγκάνεσαι ὁ δερματικός κνί νὰ δίνῃται τὸ γιῶρι ἐφικτὰ.
3. Ὅταν τὸ χεράκι ἐδρῆται ἔλα τὰ δερμάτια συντεκνῆναι νοσο εἰσδυμένους διὰ νὰ μὴ ἐκφύσῃ μετὰ τὸν γιάχου πρὸς ἀκαδημία

ΑΘΗΝΩΝ

ε'. Συχομιδὴ χειμῶνων

1. Ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας ἤρχισε μετὰ τὸ 1940 καὶ ἔλα περισσότερο. Ἡ ἑπορὰ ἔχιντο τὸν Μάρτιο ἢ ἀρχῆς ἄπριλου.
2. Ἡ ἔξαρση τῶν χειμῶνων ἔχιντο μετὰ ἑμπάνη ἢ ἐκαλιστῆς (φωτ. 6, 3-4)

στ'. Συχομιδὴ τοῦ γανθοῦ

1. Τὰ ζῶα ἐτρέφοντο τὸν χειμῶνα μετὰ ἄχυρο δερματικών καὶ μετὰ βλαστῶν καὶ φύλλα κυλαμποκιῶν. Αὐτὸ ἔχιντο παχύνοντες. Σήμερα ἐτρέφονται ἐπὶ πλέον μετὰ τριφύλλι (Γκιοντζέ), τὸ ὅποιο κόπτεται μετὰ κόβα

ἢ μηχανὴ καὶ γίνονται μεγάλα δέματα (μπάλλες).

2. Σαρός δὲν ἐδούρειτο.
3. Τὸ χόρτο ἐξηραίνετο εἰς τὸ χωράφι καὶ ἐδύνετο ἐπιτόπιον μὴ δαμακτικὸ ἀπὸ τὸ ἴδιον χόρτο ἢ μὲν φέλλων ράσ, φλούδα θέρας μοριᾶς.

Γ'. ΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

α! 1' Τὰ δειμάτια ἀπὸ τὸ χωράφι, ὅπου ἦσαν συνηρημένα εἰς θυμνιές, μεταφέρονται εἰς τὸ ἀλώνι πού ἦτο ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό.

2. Ὁ χώρος ὅπου τὰ τοιαύτα εἶναι εἶχε ἐξωριστὸ ὄνομα. Ἐπιποδίζοντο εἰς ἀλόματα θυμνιῶν μὴ τὰ εἰσάχρα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3. Μόνοτε ὁ καρπὸς ἐξωριστὸ ἀπὸ τὰ ἄχρα εἰς τὸ ἐφώνιο τὸ ὅποτον ὑπῆρχε ἀρίστων.

4. Τὸ ἀλώνι κατασκευάσθη ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Μόνιμα ἄλωνα ὑπῆρχον δυτικῶς τοῦ χωριοῦ εἰς θέσιν «Παπαχιδωπέτρα».

5. Αἱ περιεσόφους οἰκογένειαι εἶχαν τὸ δικό τους ἀλώνιο. Οἱ δὲν εἶχον ἀλώνιον εἰς τὸ ἀλώνι συνηρῶν τους, τὸ ὅποτον παρεκρίθη μὲτὰ τὸν ἀλωισμόν τῶ Ἰδιοκλήτου.

6. Τὸ ἀλώνιομα ἄρχισεν ἀπὸ τοῦ Αἰχίουστον καὶ ἐπέδρανε περὶ τὸ τέλος τῆς τριτοῦ αἰτίας.

7. Ὅλα τὰ ἀλώνια ἦσαν χωματάλωτα. Διὰ τὰ κωλυτικὰ ἐξόντουσαν τὰ χόρτα, ἐθρίχθη τὸ ἔδαφος

γέ νερό και άδειαστο με «μπουντσόχωμα» δη-
λαδή ή όποια κολούσε καλά στο έδαφος, και έφριχ-
το από πάνω άχυρον.

8. Κάθε χρόνο για να προπομαθώ το άλωνι έξωσπο
και κόστα και χινόταν επάλειψις με πιλό και έφριχ-
το άχυρον.

9. Η προπομασία του άλωνι και ή έσπαρσις του έμ-
πίσματος έγινιστο οποιασδήποτε ήμέρα τας πρωτίης ώρας.

10. Είς το άλωνι τα δειμάτια έξωσποσώσιστο ένα-ένα
επί σιρά με τούς στάχους προς τό κήπον.

11. α) Αιά το άλωνιωμα έχρησιστοσώσιστο ή «ντουκάνα»
μονή ή διπλή. Η μονή έσο χόστος επιμόκης εανίς

διαστάσεων 1,80-2 μ Χ 0,80 μ και ή διπλή ή εανίς
εσ βατίδες διαστάσεων 1,80-2 μ Χ 0,60 μ με μία.

(εχίδιον έρωσηματολογίου σελ. 21) Η ντουκάνα από κάτω
έχε κουτσεις πίστες και κατασκευάσιστο εις τό χωρίον. Α-
λωρίσισον με αυτήν όλα τά δημητριακά και τά όσπρια.
Σήμερον άλωρίσισον με άλωρίσιστικόν μηχανόν.

β) Άλωνιωμα με περιεσρόμετα σωμα ώσει με κωλα
Πατών με τούς πόδας των τούς στάχους δέν έγινιστο.

γ) Ο άλωνιμός ήρξισν με την ανατολήν του ήλιου.
Πρώτα έσπαρίσιστο τά δειμάτια και οταν έσπαρύνιστο λιγοστό
σποδο ήρξισε ο άλωνιμός. Έσπαρίσιστε τό μεσσημέρι και
τάς 2-3 μ. Ηλωρίσιστε μόνον ένα άλωνι και έσπαρ-
χισε την άλλη ήμέρα.

12. Είς τόν ἀλωνιζόν ἐχρησιμοποιοῦτο καί τὰ ἑξῆς ἄλλα ἔργα: 1) τὸ ξύλινο δικράνι 2) τὸ ξύλινο κκαρπουλότιον, ὅμοιον μὲ δικράνι ἀλλὰ μὲ θόδονια, 3) ὁ κάχυροφάνης, ὅμοιος μὲ τὸ καρποροῖ ἀλλὰ μὲ μεταβολίση θόδονια 4) τὸ ξύλινο κτιάρι, 5) ἡ τσουχεράνα ξύλινη 6) τὸ μπλουσιάρι γιὰ νὰ μαζεύεται τὸ ἄχυρον καί 7) τὸ βυρμί διὸ τὸ ἐπρίχεται καί σῦρται τὸ ἄχυρο καί τὰ μαζεύεται εἰς σωρό.

13. Τὰ βιάχεια ποὶ ἔφωσαν μωρὰ ἀπὸ τὸ ἀφῶνι ὁ γεωργὸς τὰ ἐμάσσει μὲ τὸ τσουχεράνα περιβόητο πηρὸ μὲ τὸ δικράνι

14. Διὰ τὰ ὀδηγεῖται τὰ βιάχεια ἐχρησιμοποιοῦτο ἡ «ὀ κίντρα» μὲ κάρνη μὲ κάρνη μὲ κάρνη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

15. Ἡ ἐργασία ἀλωνιζομένου ἐπὶ ἀηθώματος ἐλίσσεται ἐργασίμο ἀλωνοῦ καί ἀλώνισμα. Ἡ ἀλωνιστική καθήρεται μὲ μία ἐργασία.

16. Οἱ ἀλωνοῦντες βιάχεια πρὶν ληχνοθῶν ἐλίσσονται «λαμνή»

17. Τὸ ἀλώνισμα τὸ ἔκατον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ μὲ τὰ ἰδικὰ τῆς ζωῆς.

18. Ἐκτός ἀπὸ τὸν παραπάνω τρόπον ἀλωνιζομένου διὰ τὴν βίκαλιν ἐχρησιμοποιοῦσαν τὸν κόπανον μὲ τὸν ὅποιον ἐκοπάνησαν τῆς βιάχεις.

19. Ὁ κόπανος μακροτάτος ἐκ δρυός ἢ ἄλλου ξύλου, εἶχε μῆκος 0,50-0,70 μ. καί ἔχθημα ὀρθ. παραλληλίστι πίδατος.

20. Ἐπίκαιρος ἐκοναρισμός εἰς τὸ χωράφι. Τὰ ρεθίδια
καὶ ἡ φασὸ εἰς τὸ ἀλώνι. Τὸ κοπάριμα τὸ ἔκα-
νον οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ καὶ τὰ μίση τῆς οἰκογενείας καὶ
διὰ μεγάλην ποσότητα ἔγινετο ἀμνημὸς καὶ ὄχι κο-
πάριμα.

21. Οἱ στάχες διὰ τὸ κοπάριμα ἐξηγησάτο ἀπ' ὠδίου
εἰς τὸ ἔδαφος. Κάθε ἡμέρα ἐκοναρισμο 80 ἕως 100
εργάσις (διδάται, ἀγκυλῆς) τὸ δι' κοπάριμα ἀνίθισος.
μόνον εἰς τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ καρπῶ.

22. Κατὰ τὸν ἀμνημὸν ἐπαρτυροῦτο διάφορα τραγῶ-
δια ἐκ τῶν ὀσίων ὧσσις τὸ ἔργον:

Τραγῶδι: Μίαν μαρμὴν τὰ παιδιὰ καὶ θίρα τὰ κορίσια.
Κι αὐτὸς ἀπὸ τοῦ ἡλικίου μαρμὴν τὸ παιδικὸν
ὅπου κουν τὰ μικρὰ παιδιὰ πού κλαῖν κι εἰς μέρησι
Κι αὐτὸς μικρὸς φθινόπωρος μαρμὴν τὸ ἀρραβωνισμένον.

(οἱ οἱ ἀρραβωνισμένον τὸ φθινόπωρο ἐπαρτυροῦτο)

23. Ἀλλωνιστικὸν μηχανήμα ἔφερον ἰδιοκτησίαι ἀπὸ ἄλλο
μέρος κατὰ τὸ 1951-52. Αὐτὸ τὸ λινε «Πατόσα».

β'. Λιχνισμα

1. Οἱ ἀλλωνιστικοὶ στάχες, οἱ ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λιχνι-
σμα ἐλέγοντο «λαμνί» καὶ ἐμαζώοντο εἰς σωρὸν με-
τὰ τὸ «μπλουστάρι» καὶ τὸ «καρπολόι» ὁ σωρὸς
εἶχε σχῆμα κωνικόν. Δὲν ὑπῆρχε συνήθεια νὰ κυψώ-
νται εἰς αὐτὸν τι πρὶν ἀρχίσαι τὸ λιχνισμα.

- 2. Το άνέμιαμα ἔχιντο μετ' τὸ καρπολόγι.
- 3. Ἐλίχνισον καὶ οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες.
- 4. Μετὰ τὸ λιχνιεμα τὰ χοντρά τεμάχια ποῦ ἔβρον μετὰ τοῦ καρποῦ ἔλιχνοντο «κότσαλα». Ἐπ' αὐτὸ ἀνεκχεῖσται ὁ καρπὸς μετ' τὸ «ντριμόνι» (Φωτ. 8, 1). Συχνὰ ἔχιντο καὶ δυντερο ἀλώνιεμα πάλι μετ' τὴν «ντουκάναν» καὶ δυντερο λιχνιεμα. Ἀλώνιεμα διατῶν ποδῶν τῶν ζώων δὲν ἔχιντο.

5. Ὁ καρπὸς ἀπὸ τῆς ξίνης ὕλης ἀνεκχεῖσται:

1) Ἀπὸ τὰ κότσαλα μετ' τὸ «ντριμόνι» ^(Φωτ. 8, 1), ἀπὸ τὰ χώνια μετ' τὴν «πικνύδα» (Φωτ. 8, 2). Διὰ ἄλλης ξίνης ὕλης χεραιμονοῦται μίχτανίς, τὰ βιτοκυδρι-
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ὁ εἶδος ἀπὸ ψιλὰ εἰς ἑσπρὸν εἰχά-εἰχά, ὡστε τὸ λαδερὶ τὰ κυτρακυλά μακρύτερα ἀπ' ὅπου ἀνεκχεῖσται μετ' εἰρωθρον. Μὲ μάλλινο ἢ τρίχινο ὕφασμα ἔκκεθαι ρίσειτο ἢ κχύρασ, λεπτός σπόρος μετ' οὐρά. Ἐτοποθεῖται ποσότης εἰς τὸ ὕφασμα καὶ ἀκατῶν ὡστε τὰ κολλίον ἢ γύρα.

6. Ὅταν ὁ καρπὸς καθαριεθῆ καὶ εἰσημαθῆ συκκηρῶνται εἰς σπρὸ μετ' τὰ φτιάρια. Ἐπιπλάμπηται τὸ φτιάρι εἰς τὴν κορυφὴν τῆς σπρῆς καὶ μετὰ τὸν ἐδάφους καὶ μετρεῖται μετ' παλάμες τὸ βυθιδεθὲν τεμάχια, διὰ νὰ βρεθῆ τὸ ὕψος τοῦ σπρῆ καὶ νὰ ὑπολογισθῆ ἢ ποσότης τῶν καρπῶν.

Κάθε παλάμη ένα κοιλό (1 κοιλό = 4 τσενκίδες
δολ. περίπου 50 δράχμα).

7 "Άλλα έδωκα πρὶν μεταφερθῆ ὁ καρπὸς εἰς τὸ βλι-
τι δὲν ὑπῆρχον.

8.1 Αἱ ὀφειλὰὶ πρὸς τρίτους πού καταβάλλονται εἰς τὸ ἄ-
λώνι ἦσαν «ἢ δέκατον». Πρὸς τοῦτο ἔρχεται ὁ δε-
καδικὸς εἰς τὸ ἄλώνι. Ἐμμετρεῖτο μὲ τὸν τσενκί
(1 τσενκί = 12-13 δράχμα) Ἐπίσης ἔμμετρεῖτο μὲ τὸ
«τεροσούματι», ἐτρόφον δοχεῖο μὲ σιδερέ-
νιο χροῖον εἰς τὸ μέτρον (πρὸ 183). Ἡ χωρητικότης
τῶν ἄνω μίτρος τσενκί. Ἐπίσης ἔμμετρεῖτο καὶ μὲ τὸ
«βενίκα», ἐτρόφον δοχεῖο, χωρητικότης φερούσε ἕνα
τσενκί.

2. Εἰς τὸ ἄλώνι καταβάλλονται καὶ τὰ ἑξῆς ἀκόμη
βάρη: 1) τὸ παπαδιότικο (ἕνα βενίκα κατὰ οἰκογένειαν)
2) τὸ ἀρομλακίτικο (ἀναλόγως τῶν ἐστρεμμάτων)
3) τὸ ἀρλαδαριότικο (ἕνα βενίκα τὸ χρόνο)
4) Αἰά τὸν κινυρία (ἕνα βενίκα τὸ χρόνο)
5) Αἰά τὸν σιδερεῖ (ἕνα βενίκα τὸ χρόνο)

3. Ἡ παραφυρὰ ὅταν μεταφερῆτο εἰς τὸ βλιτι ἀπο-
δηκνύετο εἰς κινυρία, ὀρθορόνα ἢ αμινδρικά ἕξιννα δο-
χεῖα, τὰ ἀμνάρια.

4. τὸ ἄχυρον ἀποδηκνύετο εἰς τὸν ἄχυρον τῶ
βλιτιού, ἐκουβαλλεῖτο δὲ ἐκῆ μὲ τὰ «σσίνα»,

ὀρθογώνια πλῆγματα ἀπὸ θύρας, τὰ ὅσα ἐνοποθεῖται ἐπὶ τῆς ἀμέγθης δεξιάς κὶ ἀριστερά. Ἐμπρός κὶ ὀπίσω ἐνοποθεῖται ὑψόμενα (καταβάσεις) καὶ ἔχει μακίστην χωροστάσιον ἰχμῖσον μί ἄχυρον καὶ ἴσους μέρη.

5. Διὰ τὸ διαλέξουν τὸν ἐπόρου ἑμέγευστον καὶ μακίστην βλάχην μί τὸ καμίντρο ἐπιρὶ, τοὺς ὁμοίους ἀλάττων χωριστά. τὸν ἐπόρου αὐτὸν τὸν ἕνερον εἰς τὸ ἐφορῶντο χωρῆσι καὶ τὸν κερῶν ἀπὸ τὸ χωρῆσι αὐτὸ τὸν χρησιμοποιούων διὰ ἐπόρου τὰ ἐνόμια χρόνια.

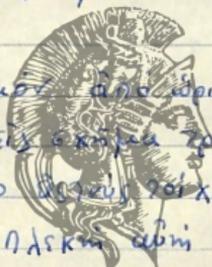
6. Μετὰ τὸν θερμῶν ἀπὸ ἀριστερά βλάχην καὶ ἀπὸ δεξιᾶς πλάκῃ εἰς ἕκαστα τοῖς χωρῶν τὸ ἀπὸ τῆς μα καὶ ἐνοποθεῖται ἀπὸ τῆς τῆς διὰ ἐποθὶ τῶν δωμάτων. Ἡ πλάκῃ αὐτῇ ἔστιν «πλεξιδύς» καὶ ἐκκεῖται ἐπὶ ἀρσενίον χρῶτον.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. Ἐπίστω πυρῇ ἐλάττωτον καὶ λεπτῶν χωρῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πάσχα καὶ τῆς Ἀποκριᾶς. Ἐὖθρο τῶς Πάσχα, μετὰ τὴν ἀπόστασι ἐκκίσησι καὶ κίσησι ξηρῇ κατὰ συνταμίαν (βαρῆσι) εἰς τὴν πλατείαν πρὸ τῆς ἐκκλήσιας. καὶ εἰ ὅπως λίγησι τὰ γίνετα τῆς Χόρσα.

Ἐπίσης τῆς ἀποκριᾶς οἱ γυρῆσι συντεκίηται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΙΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

εις την ωάνην ὅσα τὰ ἁγία βύλα (πυλκοῦδια)
καὶ τὰ ἔδιδον φωτῖα γιὰ τὰ κοῦρ, ὄρωσδιν, οὐφίδη.

Τὴν φωτῖα τὴν ἤφικε τῷ Πάδχα ἀνίστην οἱ
νῆσι, τὴν ἀλγὴ οἱ γυνηῖκες.

Τὸς βαφίς νῆς ἔπαυρον ἀπὸ τὸς ὠφίς τῶν
βητιῶν. Τὸς συνκίτησων εἰς βωρόν, ἔδιδετο φωτῖα
καὶ ἐφώτισον εἰς κῆφου τοῦ Χόρσα τὰ γίματς
Χόρσας ὑπάρχε παλιόσρων εἰς παλιόν χωρίον θορί-
ω τῷ Ααδία, ὄρωφασόμενον «Κυδαίτζιόμπρεγι»
ἢ «τῆς μῦλοις».

Πάνω ἀπὸ τὴ φωτῖα ^{δὲν ἔχουν} δίχα πηδύματα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ συλλογὴ τῶν ἀνωτέρων πληροφοριῶν ἐγένετο
εἰς τὸ Χωρίον Ααδία, ἐπαρχίας Σουφλίου, Νο-
μῶ Ἄεβρου.

Πληροφοριοδότης:

- 1) Ἀραμπιτζῆς Ἀδρίανος, ἔτων 65 γεννη-
θεὶς ἐν Ααδία, ἔμπορος κωκοφύλων - γωφῶς
γραφικτικῶν γνῶσεων Βίεσ Αηκοζικοῦ.
- 2) Αεληγοταμίτζης Βαβίλαος, ἔτων 70 γεννη-
θεὶς ἐν Ααδία, γωφῶς, γραφικτικῶν
γνῶσεων Βίεσ Αηκοζικοῦ

Συλλογῆς

[Κυρανοῦδης Σιαῦρος, διδάσκαλος]

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἀπὸ 10ης Ἀπριλίου 1969
μὲχρι 20ης Ἰαννουαρίου 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ